Internationale Federatie van Verenigingen en Plaatsen gewijd aan Sint Leonardus

Nr. 28

juni 2026

Nederlandse editie

Deze nieuwsbrief wordt verspreid onder ongeveer 880 mensen in meer dan 30 landen.

Hij is beschikbaar in het Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands en Sloveens.

Wij hebben uw hulp nodig! Alle informatie in de nieuwsbrieven wordt gedeeld door leden van de grote Sint-Leonardusfamilie in Frankrijk, Europa en de rest van de wereld. Wilt u informatie delen? Neem dan contact met ons op via e-mail : fil-leo@federationstleonard.com or per post : fil-leo, L'Escalier, 3 place Gay-Lussac, 87400 Saint-Léonard de Noblat (Frankrijk).

Vertaling : Greet Vermieren

De volgende uitgave verschijnt eind september 2026. We rekenen op u. Hartelijk dank!

In dit nummer

p. 1 Redactioneel: 10 jaar fil-leo

p. 2 2016-2026: het ontstaan van fil-leo

p. 3 De « pioniers » van fil-leo

p. 4 1985-2015 De eerste internationale uitwisselingen, wat is fil-leo?
Naar een grootschalige inventarisatie

p. 5 10 jaar Fil-leo: Enkele verwezenlijkingen
Oproep tot bijdragen

pp. 6-7 Internationale bijeenkomst 2027 in Normandië bij Vains

p. 8 België: Pinkstermaandag in :
- Sint-Lenaarts en
- Zoutleeuw

Slovenië, Lenartov is gastheer:
- Bad Sankt Leonhard (Oostenrijk)
- Lenartov (Slowakije)

Internationale bijeenkomst
2-4 juli 2027
In Normandië, in de priorij van Saint Leonard de **Vains** aan de voet van de **Mont Saint-Michel**,

ter gelegenheid van de duizendste verjaardag van de geboortedag van Willem de Veroveraar

*Zie gedetailleerd programma pp. **6 en 7***

10 jaar lang banden smeden door heel Europa!

Op 7 mei 2016 kwamen, naar aanleiding van de Ostensions in Saint-Léonard-de-Noblat, alle aanwezige delegaties samen voor een oprichtingsvergadering. Daarmee werd de eerste steen van fil-leo gelegd.

Deze 28ste editie van onze nieuwsbrief biedt ons de gelegenheid om terug te blikken op tien jaren waarin we elkaar steeds beter hebben leren kennen en elkaar steeds vaker hebben ontmoet.

Het ontstaan van Fil-leo staat echter niet op zichzelf. De oorsprong ervan gaat terug tot de tijd waarin de heilige Leonardus zich als kluizenaar in Saint-Léonard-de-Noblat vestigde. Zijn levensverhaal raakte verspreid en zijn verering kende vanaf ongeveer duizend jaar geleden een sterke groei. Ook in de moderne tijd, en vooral na de Tweede Wereldoorlog, ontstond opnieuw de behoefte om vrede te bevorderen en mensen samen te brengen rond gedeelde waarden.

Wanneer we zien hoe de verering van onze gemeenschappelijke patroonheilige zich over Europa heeft verspreid en hoe universeel de waarden zijn die hij ons door zijn leven en persoonlijkheid heeft nagelaten, beseffen we dat het nauwelijks mogelijk is om over de heilige Leonardus te spreken zonder ook over Europa te spreken.

In deze nieuwsbrief willen we hulde brengen aan allen die al vóór de oprichting van fil-leo, de weg hebben geëffend en de fundamenten hebben gelegd waarop wij vandaag verder bouwen.

Op 8 mei 2026 vond in Saint-Léonard-de-Noblat een conferentie plaats (zie poster hierboven) waarop deze pioniers werden voorgesteld en werd stilgestaan bij de toenemende contacten en uitwisselingen tussen onze gemeenschappen. Die ontwikkeling werd mogelijk gemaakt door ontmoetingen op verschillende plaatsen en werd bovendien bevorderd door Europese maatregelen die het vrije verkeer van personen en de onderlinge communicatie vergemakkelijken.

Wanneer we terugblikken, stellen we vast dat fil-leo een echte katalysator is geworden: een kracht die ontmoetingen en uitwisselingen stimuleert en ons helpt om diepe en oprechte banden met elkaar op te bouwen.

Wanneer we naar de toekomst kijken, kan de omvang van de uitdaging ons soms doen duizelen. Hoe kunnen we onze werking verder uitbreiden en contacten met nieuwe landen aanknopen en onderhouden? Hoe kunnen we de kennis over het materiële en immateriële erfgoed van de heilige Leonardus structureren en delen? En hoe kunnen we ook aandacht schenken aan al diegenen die in zijn voetsporen zijn getreden, zijn verhaal hebben doorgegeven en zijn verering levend hebben gehouden?

Hoe kunnen we onze onderlinge banden verder versterken en verdiepen? En hoe kunnen we voortbouwen op wat ons verenigt om ook op andere terreinen vooruitgang te boeken?

We beschikken niet over een glazen bol. Het is aan alle mensen van goede wil binnen onze verschillende gemeenschappen om de hand naar elkaar uit te steken, gehoor te geven aan de oproep om Fil-leo levend en groeiend te houden en mee vorm te geven aan de toekomstige ontwikkeling van de federatie.

Of, zoals Antoine de Saint-Exupéry, de auteur van De kleine prins, het verwoordde:

"De toekomst moet je niet voorspellen, maar mogelijk maken."

2016-2026 : 10 jaar fil-leo : Het Ontstaan

Het verhaal begint bij Leonardus. Hij wees de eerbewijzen aan het hof van koning Clovis af en vroeg de koning in plaats daarvan om gevangenen die hij hun vrijheid waardig achtte, te mogen vrijlaten.

Leonardus vestigde zich vervolgens als kluizenaar in Saint-Léonard-de-Noblat. Hij hielp vrijgelaten gevangenen om opnieuw een plaats in de samenleving te vinden door hun grond te geven die ze konden bewerken en hun onderdak te bieden. Volgens de overlevering stond hij ook een Frankische koningin bij tijdens een moeilijke bevalling toen zij door de streek reisde. Door zijn leven en handelen liet Leonardus ons twee universele waarden na:

- **Vrijheid;**
- **Broederschap.**

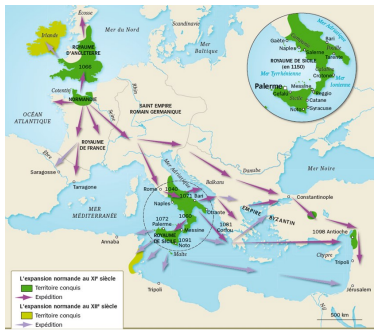

Dat zijn levensverhaal tot bij ons is gekomen, danken we in belangrijke mate aan **Jourdain de Laron**, voormalig proost van Saint-Léonard-de-Noblat en bisschop van Limoges van 1023 tot 1050. Hij gaf opdracht tot **het schrijven van de oudst bekende Vita**, die omstreeks 1025–1028 tot stand kwam.

De tekst kan online worden geraadpleegd via de digitale bibliotheek Gallica: https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b10541002h/f153.item

Jourdain de Laron droeg ook bij aan de verspreiding van de verering van de heilige via de benedictijnen en de cisterciënzers. Bovendien **liet hij de kapittelkerk van Saint-Léonard-de-Noblat bouwen**, zodat de relieken van de heilige er konden worden bewaard en pelgrims er konden worden ontvangen.

Het feodale stelsel en de voortdurende oorlogen tijdens de middeleeuwen vormden een vruchtbare voedingsbodem voor de verspreiding van de verering van een heilige aan wie de gave werd toegeschreven gevangenen te bevrijden. Naast de kopiisten in benedictijnse en cisterciënzer kloosters speelden ook de Normandiërs daarbij een belangrijke rol. Belangrijke momenten waren:

- de verovering van **Engeland** door Willem de Veroveraar in 1066;
- de kruistochten et de verovering van **Zuid-Italië** door Bohemond van Antiochië (*rechts)* en leden van het huis Hauteville.

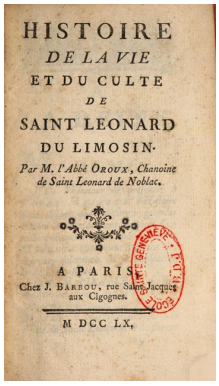
Overal in Europa ontstonden vieringen ter ere van de heilige Leonardus. In Saint-Léonard-de-Noblat vinden bijvoorbeeld de zogenoemde **Ostensions** plaats: religieuze plechtigheden en processies waarvan de oorsprong teruggaat tot 1094. In het Belgische Zoutleeuw worden sinds 1274 **pinksterprocessies** gehouden. In 1403 werden de relieken van Leonardus in de kapittelkerk van Saint-Léonard-de-Noblat, op verzoek van het stadsbestuur, ondergebracht in de smeedijzeren schrijn waarin zij zich vandaag nog bevinden. Het stadsbestuur was zich toen al bewust van de aantrekkingskracht van de relieken op pelgrims en van de economische voordelen die hun komst met zich meebracht. Ook de **pelgrimsinsignes** die in verschillende Europese landen zijn teruggevonden, getuigen van de grote verspreiding van zijn verering. Een voorbeeld is een vijftiende-eeuws insigne dat in Engeland werd gevonden en tegenwoordig wordt bewaard in, *The MET Cloisters in New-York*, een museum voor middeleeuwse Europese kunst en architectuur). In de loop der eeuwen werd Leonardus niet alleen als bevrijder van gevangenen vereerd, maar ook als beschermheilige van het vee en in het bijzonder van paarden. In Beieren ontstonden daarom specifieke feestelijkheden, zoals de ruiterprocessies die bekendstaan als de **Leonhardiritt**. In Bad Tölz wordt een dergelijke processie al sinds 1772 georganiseerd. In heel Europa en ver daarbuiten getuigen talrijke beelden, schilderijen, sculpturen en hymnen van de vroegere én de huidige levenskracht van de verering van de heilige Leonardus.

1624

Het leven, de overbrenging van de relieken (translatie) en de wonderen van de roemrijke heilige Leonardus, belijder, beschreven door Joseph du Chalard

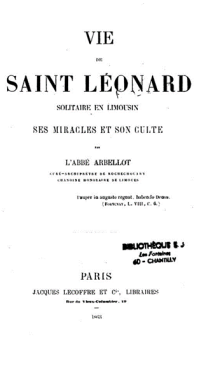
https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/t6k8705712q

1760

Geschiedenis van het leven en de verering van de heilige Leonardus van Limousin, door abt Oroux

https://numelyo.bm-lyon.fr/f_view/BML:BML_00GOO010013700 1102437360/IMG00000003

1863

De heilige Leonardus, kluizenaar in Limousin, zijn wonderen en verering, door abt Arbellot

https://numelyo.bm-lyon.fr/f_view/BML:BML_00GOO010013700 1102494627/IMG00000011

De uitvinding van de boekdrukkunst door Gutenberg in de vijftiende eeuw gaf de verspreiding van kennis een enorme impuls. Gedrukte boeken namen geleidelijk de plaats in van het tijdrovende en nauwgezette werk van monniken die manuscripten met de hand overschreven. Vanaf de zeventiende eeuw verscheen nagenoeg elke eeuw een nieuw boek dat het levensverhaal van onze gemeenschappelijke patroonheilige doorgaf en bijdroeg aan de verdere verspreiding van zijn verering. Opmerkelijk is dat abt Oroux ongeveer een achtste van zijn werk wijdde aan de geografische verspreiding van die verering, terwijl abt Arbellot er zelfs een kwart van zijn boek aan besteedde. Daaruit blijkt hoe sterk zij zich bewust waren van het belang en de omvang ervan.

Hoe is de verering van de heilige Leonardus in uw gemeenschap ontstaan? *Welke vieringen vinden er vandaag nog ter ere van hem plaats? Welke beelden, schilderijen, glas-in-loodramen en andere kunstwerken worden er met hem in verband gebracht? Welke levensbeschrijvingen van de heilige Leonardus bestaan er in uw taal? En welke hymnen of gezangen worden aan hem opgedragen?* ***Help ons om onze gezamenlijke kennis verder uit te breiden en deel deze informatie via fil-leo.***

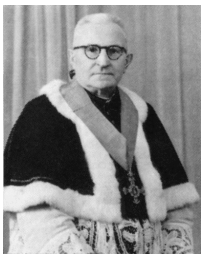
2016-2026 : 10 jaar fil-leo : De « Pioniers »

Na de Tweede Wereldoorlog werden de Ostensions van de Limousin in 1946 opnieuw georganiseerd. Ze stonden in het teken van vrede en broederschap.

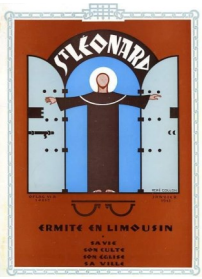
Enkele jaren later, op 9 mei 1950, legde de **verklaring van de Franse minister Robert Schuman** een van de belangrijkste grondslagen voor de latere Europese eenmaking : https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59/schuman-declaration-may-1950_nl

In **1953** werden ook de Ostensions in Saint-Léonard-de-Noblat nieuw leven ingeblazen. Historische pelgrims en taferelen uit het verleden werden er uitgebeeld, een traditie die tot op vandaag wordt voortgezet. *Een film over de Ostensions van 1953 kan worden bekeken op de website van het Filmarchief van Nouvelle-Aquitaine: :* https://www.memoirefilmiquenouvelleaquitaine.fr/films/ostensions-1953

Joseph Biossac, pastoor van Saint-Léonard-de-Noblat van 1945 tot 1965, publiceerde in **1955** een beknopt en toegankelijk boekje. Daarmee wilde hij de kennis over de heilige Leonardus bij een breder publiek verspreiden en aantonen dat diens verering ook in de moderne tijd relevant en betekenisvol bleef.

Op 25 maart 1957 legden de **Verdragen van Rome** de basis voor de verdere Europese samenwerking. De zes stichtende landen waren West-Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland.

Vanaf de Ostensions van **1960** werd de internationale verspreiding van de Leonardusverering zichtbaar gemaakt aan de hand van **maquettes** van kerken uit heel Europa (*voorbeeld links: Kirkop, Malta*). Bad Aussee in Oostenrijk was dat jaar de eerste buitenlandse delegatie die aan de Ostensions deelnam.

In **1985** organiseerde de Broederschap van Sint-Leonardus haar **eerste pelgrimstocht naar Inchenhofen** in Duitsland. In een tijd zonder internet en zonder open binnengrenzen vergde zo'n onderneming een aanzienlijke logistieke **voorbereiding**. De verdienste daarvoor kwam toe aan **Pierre Royer**, Joseph Rigout en Henri Constant, die de reis mogelijk maakten. Inchenhofen nam sinds 1981 deel aan de Ostensions. Tussen 1985 en 2013 werden vanuit Saint-Léonard-de-Noblat geregeld pelgrimstochten naar deze Duitse bedevaartsplaats georganiseerd.

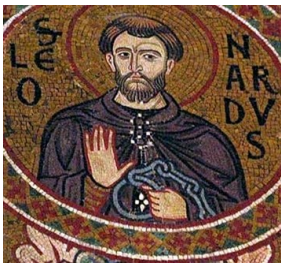

Frédéric Rougerie, die onder meer actief was binnen de marsepeinbroederschap, organiseerde de Ostensions van 1995 en 2002. Onder zijn impuls nam het **aantal buitenlandse delegaties sterk toe**. In 1995 namen vier delegaties uit drie landen deel. In 2002 waren dat al zestien delegaties uit acht landen. **Patrick Brissard** leverde ondertussen belangrijk werk door de **iconografie** van de heilige Leonardus systematisch te inventariseren en te documenteren.

Ook de verdere Europese eenmaking vergemakkelijkte de onderlinge contacten. In **1995** traden de **Schengenakkoorden** over het vrije verkeer van personen in werking. In 1997 volgde de liberalisering van de Europese luchtvaartmarkt. De invoering van de **Euro** in **2002** maakte reizen en uitwisselingen binnen een groot deel van Europa nog eenvoudiger.

Martine Tandeau de Marsac, voorzitter van de Vereniging voor de Kennis en het Behoud van Sint-Leonardus (*Connaissance et sauvegarde de saint Léonard*) , leverde op verschillende momenten een belangrijke bijdrage aan de studie en verspreiding van de Leonardusverering.
In **1994** werkte zij mee aan een **tentoonstelling** over de uitstraling van de cultus van Sint-Leonardus.
In **2005** droeg zij, bij aan de publicatie van het meest recente **boek** over de heilige.
In **2023** ondersteunde zij de **cd-opname** van het antifonarium uit 1776 door het Gregoriaans Koor van Parijs.

In 2013 speelde **Jacques Plainemaison** een belangrijke rol bij de opname van de zevenjaarlijkse **Ostensions** van de Limousin op de Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid van **UNESCO**.

Als erkenning voor zijn inzet werd hij in 2017 door het Vaticaan benoemd tot ridder in de Pauselijke Orde van Sint-Gregorius de Grote.

UNESCO
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture

Patrimoine culturel immatériel

Les Ostensions septennales limousines
inscrites sur la liste du patrimoine culturel immatériel en 2013

Michel Braem, lid van de broederschap en organisator van de Ostensions van 2009, droeg bij aan de groei van het aantal Europese leden van de Broederschap van Saint-Léonard-de-Noblat. Hij pleitte ervoor om de internationale banden niet alleen uit te breiden, maar ook duurzaam te onderhouden en te versterken. Die ontwikkeling mondde op **7 mei 2016 uit in de oprichtingsvergadering van Fil-leo**,

Ook technologische ontwikkelingen vergemakkelijkten de verdere samenwerking. De uitbreiding van snelle **glasvezelverbindingen** vanaf **2016**, in het kader van de Europese doelstellingen voor een gigabitsamenleving, maakte digitale communicatie steeds toegankelijker. Het **verdwijnen van de roamingkosten** binnen de Europese Unie in **2017** zorgde er bovendien voor dat mensen over de grenzen heen gemakkelijker en goedkoper met elkaar in contact konden blijven.

2016-2026 : 10 jaar fil-leo : 1985–2015, de eerste internationale uitwisselingen

In de dertig jaar die aan de oprichting van Fil-leo voorafgingen, bracht de Sint-Leonardusbroederschap van Saint-Léonard-de-Noblat bezoeken aan drie parochies in drie verschillende landen: Inchenhofen in Duitsland, Zoutleeuw in België en Panza d'Ischia in Italië. Ook de uitwisselingen met Zoutleeuw bleven aanvankelijk relatief kleinschalig.

Daarnaast werden in Saint-Léonard-de-Noblat, ook buiten de Ostensions, talrijke grote groepen pelgrims ontvangen. Zij kwamen uit Duitsland, onder meer uit Inchenhofen, Kreuth en München, uit Zoutleeuw in België, uit Parma, Santo Stefano di Magra en Treviso in Italië en uit Saint-Léonard in het Zwitserse kanton Wallis.

Ook kleinere delegaties vonden hun weg naar Saint-Léonard-de-Noblat. Zij waren afkomstig uit verschillende plaatsen in Duitsland, waaronder Füssingen, Hilpoltstein, Laupheim en Nersingen, uit Sankt Leonhard am Forst in Oostenrijk, uit Borgoricco, Mascali, Intimiano en San Giovanni Rotondo in Italië, uit Kirkop op Malta en uit Atouguia da Baleia en Galafura in Portugal.

Een bijzonder hoogtepunt in de band tussen Saint-Léonard-de-Noblat en **Zoutleeuw** was de **voettocht** "Wegen naar vriendschap – Les routes d'amitié" in 2002. Van 8 tot 23 mei legden de deelnemers te voet de ongeveer zevenhonderd kilometer tussen beide steden af. De tocht ging vooraf aan de traditionele pinksterprocessie in Zoutleeuw en vormde een krachtig teken van de vriendschap tussen beide parochies en van hun gezamenlijke verering van de heilige Leonardus.

De Ostensions van 2016 stonden mede in het teken van de herinnering aan het einde van de Tweede Wereldoorlog. De **toespraak van Karl Metzger, burgemeester van het Duitse Inchenhofen**, markeerde daarbij een belangrijk keerpunt. Ze sloot symbolisch een periode af die in 1981 was begonnen met de deelname van de eerste Duitse delegatie aan de Ostensions. De mensen die deze eerste contacten tot stand brachten, hadden de oorlog zelf meegemaakt of waren kort daarna geboren. Vanuit die ervaring waren zij vastbesloten om over de grenzen heen vriendschappen op te bouwen en zo bij te dragen aan duurzame vrede.

2016-2026 : 10 jaar fil-leo : Wat is fil-leo?

De doelstellingen van fil-leo kunnen als volgt worden samengevat :

- publieke en private rechtspersonen, zoals gemeenten, verenigingen, broederschappen en parochies, met elkaar verbinden;
- de banden tussen de verschillende Leonardusgemeenschappen ontwikkelen en versterken;
- de internationale bekendheid en erkenning van de heilige Leonardus en zijn erfgoed bevorderen.

Om het eenvoudig uit te leggen: fil-leo is een beetje zoals een 'Spaanse herberg'.

In het Frans bedoelt men daarmee **een plek waar je alleen vindt wat de bezoekers zelf meebrengen**.

'L'Auberge espagnole' is ook de titel van een film van Cédric Klapisch uit 2002. De film gaat over mensen die elkaar ontmoeten, ervaringen delen en andere culturen leren kennen.

Dat beeld past ook goed bij fil-leo.

Iedereen brengt zijn eigen verhaal, cultuur, taal en tradities mee. Wanneer we taalverschillen overbruggen en vooroordelen loslaten, ontstaat er een echte gemeenschap. Mensen wisselen ervaringen uit en leren van elkaar.

Dan wordt plots veel mogelijk.

Maar wat betekent fil-leo voor u? Na tien jaar werking, waarvan twee jaar als voorzitter, en vooral na de vele ontmoetingen, heeft fil-leo voor ons een heel concrete betekenis gekregen. We mochten mensen ontvangen in Saint-Léonard-de-Noblat en bezochten zelf elf plaatsen in negen verschillende landen. Uit al die ervaringen is onze persoonlijke visie op fil-leo gegroeid.

We horen echter ook graag uw stem. **Wat betekent fil-leo voor u?** Om onze federatie verder te laten evolueren, groeien en dichter bij de verschillende gemeenschappen te brengen, stellen we uw mening en betrokkenheid bijzonder op prijs.

Naar een nieuwe inventarisatie

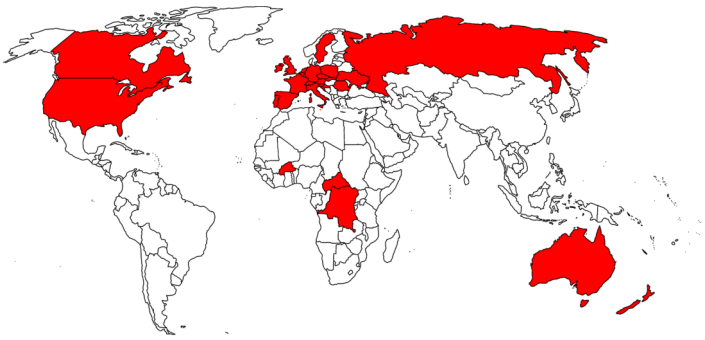

Onze huidige kennis van de plaatsen waar de heilige Leonardus wordt vereerd, berust grotendeels op het onderzoek dat in 1994 werd uitgevoerd voor de tentoonstelling "Saint-Léonard sur les chemins de l'Europe" van de vereniging Connaissance et Sauvegarde. De kaart die bij dat onderzoek werd opgesteld, vermeldt uitsluitend plaatsnamen en bevat geen post- of e-mailadressen. Om opnieuw contact te leggen met deze gemeenschappen was daarom heel wat aanvullend onderzoek nodig. Wij danken iedereen die heeft geholpen om deze gegevens te actualiseren, in het bijzonder de mensen die onlangs onderzoek verrichtten in Oostenrijk en Slovenië.

Het verzamelen en actueel houden van de informatie blijft een complexe opdracht. De religieuze organisatie van regio's verandert voortdurend, onder meer door de vorming van grotere parochies en dekenaten. Ook wisselen contactpersonen geregeld: priesters, burgemeesters, voorzitters en secretarissen van verenigingen worden opgevolgd, waardoor contactgegevens snel verouderd raken.

Een van de belangrijkste toekomstprojecten van fil-leo zou daarom de organisatie van een nieuwe, **grootschalige inventarisatie** kunnen zijn. Met de steun van kerkelijke instanties en de hulp van vrijwilligers in elk land kunnen we alle plaatsen waar de heilige Leonardus wordt vereerd opnieuw in kaart brengen en duurzame contacten met de betrokken gemeenschappen opbouwen.

2016-2026 : 10 jaar fil-leo : enkele verwezenlijkingen

Met meer dan 900 betrokkenen, verspreid over ruim 400 plaatsen, beschikt fil-leo over contacten in ongeveer 30 landen.

De federatie telt momenteel een dertigtal formeel aangesloten organisaties, waaronder gemeenten, parochies en verenigingen, uit tien Europese landen.

Wilt u bijdragen aan de verdere groei van fil-leo en deel uitmaken van dit internationale netwerk? Neem dan contact met ons op via e-mail : fil-leo@federationstleonard.com

Een hedendaags beeld van de heilige Leonardus

Een eigentijds beeld van de heilige Leonardus werd ontworpen door Claude F. Bromet, een kunstenaar uit Saint-Léonard-de-Noblat en erelid van de broederschap. Hij overleed in 2024.

Het beeld kwam tot stand in samenwerking met de porseleinfabriek Carpenet in Saint-Léonard-de-Noblat.

In dat verband is het vermeldenswaard dat Limogesporselein onlangs als eerste ambachtelijke en industriële product in de Europese Unie een geografische aanduiding heeft gekregen.

Meer informatie is te vinden via:

https://france.representation.ec.europa.eu/informations/la-porcelaine-de-limoges-obtient-la-premiere-indication-geographique-artisanale-et-industrielle-de-2026-05-18_fr

fil-leo heeft zich samen met vertegenwoordigers van het Vaticaan ook ingezet om de feestdag van de heilige Leonardus, die op 6 november wordt gevierd, te laten opnemen in de algemene Romeinse liturgische kalender.

Tot op heden heeft dit initiatief nog niet tot het gewenste resultaat geleid. We blijven echter zoeken naar andere mogelijkheden om deze erkenning te verkrijgen.

2016-2026 : 10 jaar fil-leo : het verhaal gaat verder

Ook in de volgende nieuwsbrieven van 2026 blijven we stilstaan bij het tienjarige bestaan van fil-leo. Om samen een nieuw hoofdstuk te kunnen schrijven, hebben we uw bijdrage nodig.

We nodigen u uit om na te denken over drie vragen:

- **Wat zijn uw mooiste herinneringen sinds de oprichting van Fil-leo?**
- **Wat betekent Fil-leo voor u?**
- **Hoe ziet u Fil-leo over tien jaar?**

Stuur uw herinneringen, verhalen en ideeën naar : fil-leo@federationstleonard.com

2016-2026 : 10 ans de fil-leo : Wordt vervolgd

Dans Ook in de komende nieuwsbrieven blijven we aandacht besteden aan tien jaar fil-leo. Daarbij zullen twee andere aspecten centraal staan :

- **Enerzijds blikken we terug op de bijzondere momenten die de Sint-Leonardusbroederschap sinds de oprichting van fil-leo beleefde tijdens pelgrimstochten, ontmoetingen en ontvangsten.**
- **Anderzijds zetten we de mannen en vrouwen in de kijker die zich binnen elke gemeenschap inzetten om onze onderlinge banden levend te houden. Zij zijn de levende bouwstenen waarop fil-leo steunt.**

Internationale bijeenkomst 2027, 2-4 juli, baai van Mont Saint-Michel (Normandië, Frankrijk)

Baai van Mont Saint-Michel, tussen de priorij van Saint Leonard-de-Noblat en de Mont Saint-Michel

In juli 2027 zal zich in Normandië een uitzonderlijke gebeurtenis voltrekken. De relieken van de heilige Leonardus, die worden bewaard in de kapittelkerk van Saint-Léonard-de-Noblat, zullen tijdelijk hun heiligdom verlaten. Deze kerk vormt het levende hart van de zevenjaarlijkse Ostensions van de Limousin, een traditie die door UNESCO is erkend als immaterieel cultureel erfgoed.

Vanuit de **priorij van Saint-Léonard in Vains** zullen de relieken te voet door de baai van de Mont Saint-Michel worden gedragen. Die bijzondere taak wordt toevertrouwd aan voormalige gevangenen: mannen en vrouwen die uit eigen ervaring weten wat het betekent om opnieuw vrij te zijn.

Dit wordt veel meer dan een plechtige ceremonie. Het charisma van de heilige Leonardus, die van oudsher wordt vereerd als bevrijder van gevangenen, zal er op een tastbare en menselijke manier tot leven komen. Dat gebeurt op een plaats die al duizend jaar pelgrims uit heel Europa aantrekt. De festiviteiten bieden ook de gelegenheid om de Normandiërs te danken voor hun belangrijke bijdrage aan de verspreiding van de Leonardusverering. Via Willem de Veroveraar vond die verering haar weg naar Engeland. Bohemond van Antiochië en het huis Hauteville droegen op hun beurt bij aan de verspreiding ervan in Zuid-Italië.

Duizend jaar later brengt de heilige Leonardus ons nog altijd samen. Zijn verering behoort niet alleen tot het verleden, maar blijft tot op vandaag levendig en betekenisvol.

MILLENIUM
2027, ANNÉE EUROPÉENNE
DES NORMANDS 1027-2027

De viering van het Sint-Leonardusfeest in 2027 heeft van de regio Normandië het label “Millénaire 2027” gekregen. Daarmee maakt het evenement deel uit van het Europees Jaar van de Normandiërs en van de herdenking van de duizendste verjaardag van de geboorte van Willem de Veroveraar.

Meer informatie over deze herdenking is in het Frans te vinden via:
https://www.normandie.fr/2027-millenaire-de-la-naissance-de-guillaume-le-conquerant

De priorij van Saint-Léonard in Vains

Deze bijzondere overtocht vormt het hoogtepunt van het Sint-Leonardusfeest, dat van 2 tot en met 4 juli 2027 plaatsvindt. Gedurende drie dagen komen deelnemers uit verschillende Europese landen samen in de priorij van Saint-Léonard in Vains, de laatste halte voor de Mont Saint-Michel.

De priorij werd in 1087 gesticht door Willem de Veroveraar en bevindt zich op het kruispunt van twee historische routes: de **Via Angelica**, die Monte Sant’Angelo met de Mont Saint-Michel verbindt, en de **Route des Ducs**, die van Rouen naar de baai loopt.

Internationale bijeenkomst 2027, 2-4 juli, baai van Mont Saint-Michel (Normandië, Frankrijk)

Un Een driedaags programma rond drie thema's:

Mont-Saint-Michel vanaf het vasteland

Vrijdag 2 juli - Bevrijding. De eerste dag staat in het teken van bevrijding.

Op het programma staan workshops, samenzang en een openbare lezing over de heilige Leonardus in **Avranches**, de bisschopsstad van het bisdom. Daarnaast maken de deelnemers kennis met de baai van de Mont Saint-Michel.

De dag wordt afgesloten met een avond vol Europese stemmen uit het hele fil-Leonetwerk. Getuigenissen, gesprekken en traditionele liederen brengen mensen uit verschillende landen en gemeenschappen met elkaar in contact.

Zaterdag 3 juli - Licht. De zaterdag begint met een ontdekkingstocht langs het middeleeuwse erfgoed van het dorp Vains.

Daarna volgt een bijzondere tocht te voet over de wadplaten van de baai. Relieken, pelgrims en gidsen trekken samen op, afgewisseld met momenten van stilte en bezinning. De aankomst bij de **Mont Saint-Michel** is voorzien om 17.30 uur. In het dorp Mont-Saint-Michel wordt vervolgens het feest van de heilige Leonardus gevierd. 's Avonds klinkt in de abdijkerk een *Requiem voor een veroveraar*. Aansluitend worden de **relieken van de heilige Leonardus vereerd in de *Merveille*, het monumentale kloostercomplex van de benedictijnenabdij van de Mont Saint-Michel**. Het Gregoriaans Koor van Parijs verzorgt daarbij de muzikale omlijsting.

Zondag 4 juli - Eenheid. De laatste dag staat in het teken van eenheid.

Tijdens plechtige vieringen worden de banden met de vele Europese steden en gemeenschappen die aan de heilige Leonardus zijn gewijd, opnieuw bevestigd en versterkt.

In de kapel van de priorij van Saint-Léonard in Vains worden bovendien **nieuwe fresco's ingehuldigd**. Ze werden geschilderd door pater Maciej Leszczynski, in de levende iconografische traditie van de school van Andrej Roebljov.

Een feestelijke slotavond met ontmoetingen, vieringen en een slotconcert vormt de bekroning van het driedaagse programma.

Europese jongeren ontmoeten elkaar. Tijdens de drie dagen vormen de Europese jongerenontmoetingen een verbindende rode draad doorheen het programma.Jongeren die betrokken zijn bij de Europese routes in Normandië en bij het netwerk van Leonardusgemeenschappen ontmoeten elkaar, werken samen aan creatieve projecten en gaan gezamenlijk op weg

Uitzicht op Mont-Saint-Michel vanaf de priorij van Sint-Leonardus in Avranches

Kom! Deze festiviteiten zijn voor iedereen – gelovigen of niet, geschiedenisliefhebbers, liefhebbers van de baai, gezinnen, kunstenaars en Europese delegaties.

Geen show: een levende ervaring. De ervaring van een figuur wiens boodschap – bevrijding, anderen bereiken, samen bouwen – eeuwen en grenzen overstijgt en hier, aan de oevers van de baai, weerklank vindt.

Schrijf je nu gratis en vrijblijvend in – het aantal plaatsen en accommodaties in de buurt is beperkt.

Accomodatie

Verblijf bij lokale bewoners, in pensions, hotels of bij partnerreligieuze organisaties.

Vervoer

Dichtstbijzijnde luchthavens :
- Nantes : 200 km
- Paris-Beauvais : 320km
- Paris-Orly : 350km

Meer informatie en voorinschrijving :

https://prieure-saint-leonard.fr/presence/pre-inscription

Email : contact@prieure-saint-leonard.fr

Telefoon : +33 745 200 900

België: 24 mei 2026, Pinksterprocessie

Zoutleeuw

informatie en foto's Guido Coningx

De Pinksterprocessie is een traditie die in Zoutleeuw al sinds 1274 bestaat.

Het is opgenomen in het Immaterieel Cultureel Erfgoed van Vlaanderen:

https://immaterieelerfgoed.be/nl/erfgoederen/de-sint-leonardusprocessie-van-zoutleeuw

Een video-slideshow van de processie van 2026 is beschikbaar :

https://www.youtube.com/watch?v=numEJ_ZWH2o

Sint Lenaarts

informatie Els Van Loeveren

In Sint Lenaarts bestaat deze traditie al sinds 1495.

Het evenement wordt georganiseerd door de vereniging Vrienden van Leonardus, die zich speciaal inzet om jongeren te betrekken bij het beleven en verder zetten van deze rijke traditie. Het is ook opgenomen in het immaterieel cultureel erfgoed van Vlaanderen:

https://immaterieelerfgoed.be/nl/erfgoederen/leonardusprocessie-sint-lenaarts

De kostuums van de jonge pelgrims (*foto's linksonder*) zijn gemaakt dankzij donaties die in 2025 zijn ontvangen (*zie nieuwsbrief nr. 25 van december 2025*).

Welkom in Lenart (Slovenië)

informatie Marjan Pucko

Op 21 mei, in het kader van een pelgrimstocht naar Medjugorje, bracht een delegatie uit Lenartov (Slowakije) een bezoek aan Lenart (Slovenië).

Op 29 mei ontving Lenart (Slovenië) hun buren uit Bad Sankt Leonhard im Lavanttal (Oostenrijk).